

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

54. An saltem peccet venialiter, qui loqui valens contraheret matrimonium per signa, & nutus? Ex p. 3. tr. 4. res. 247. aliàs 248. p. 363.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

sponsalia esse possint. In §. autem 2. speciatim agit de matrimonii eorum impuberum, quæ tantum fictione iuris sunt sponsalia. In 3. quoque §. id plenissime constat, quia agit de sponsalibus contractis in filiorum absentia, & illis ignorantibus. Quis autem dicat matrimonium contrahi in filiorum absentia, & illis ignavis? neque id vlli in mentem venire potest. Præterea, quia vel Pontifex in isto sagit de sponsalibus, & matrimoniis, vel tantum de sponsalibus, ad matrimonium autem extenditur à Doctore. Primum dici non potest, ut probatum est; neque secundum, non enim ea quæ de sponsalibus dicuntur, ad matrimonia etiam extendi semper debent; cum enim strictior sit obligatio matrimonij, quam sponsalium, multo plura requirantur exactius ad matrimonium quam ad sponsalia. Hæc enim multis de causis dissolui possunt, matrimonium autem indissolubile est. Vnde quamvis sponsalia à parentibus celebrata, præsentem filio, atque tacente sustineri possint, & sic statuat Pontifex, non idem de matrimonio dicendum videretur, cum ad matrimonium plena libertas requiratur, & facillimum sit filium, vel filiam metu reverentiali impediri, metum autem reverentialem impedire matrimonium dicam postea. His accedit, quod cum tota hæc dispositio de valore sponsalium, quæ celebrantur parentibus pro filiis, illis tacentibus, & presentibus, nitatur in quadam presumptione consensus tacentis, non est firmum aliquid fundamentum eos iudicasse eam taciturnitatis presumptionem sufficientem ad iudicandum validum matrimonium, cum sit res longè maioris momenti, & quæ magis veritate ipsa decidenda est, quam presumptionibus, aut illis efficacissimis, & urgentissimis. Ita Pontius solide, & subtiliter, ut semper solet.

3. Doctores verò, qui asserunt constitutionem Bonifacij in d. c. unico, agere tantum de sponsalibus, & non esse extendendam ad matrimonium, hi sunt, Gabriel in 4. dist. 27. p. 1. art. 2. concl. 4. Angelus ver. matrimonium 2. num. 5. & nonnulli recentiores, quos refert Petrus de Ledefma de matrim. q. 45. art. 2. dub. 3. & ex Theologis Societatis Iesv Henriquez lib. 11. cap. 2. n. 6. iuncto commento in lit. P. vide etiam Bassol. in 4. dist. 27. q. 1. art. 1.

4. Sed stando in prima opinione, quæ, ut diximus, est communis, hoc non obtinere, non erit validum matrimonium, quando puella tacet, & nullus pro ea respondet, quia consensus ipsius non sufficienter exprimitur per taciturnitatem, nisi parentes pro ipsa respondeant. Dixi, nisi parentes pro ea respondeant; nam non sufficit alium extraneum reprobare, sed opus est, ut respondeat pater, vel mater, aut tutor; nam hi censentur agere in gratiam, & favorem puellæ, cuius curam gerunt, & consequenter, tunc valet regula, quod qui tacet consentire videtur; & ita observat doctus Bonacina de matrim. quest. 2. punct. 1. n. 8. & alij, licet Sylvius in 3. p. q. 45. art. 2. contrarium doceat, nempe in tali casu valere matrimonium, etiam si extranei reprobant.

5. Verum pro coronide huius resolutionis ponam hic verba Ioannis Gutierrez de matrim. c. 13. num. 9. sic asserentis. Vide in praxi observari pro securiori cautela, quod etiam si parentes sunt tempore contrahendi matrimonij, & illi hæc aperiant Parochus cum testibus; nihilominus ipse Parochus interrogat filios contrahentes, eorumque exquirat consensum, non verò parentum, conformans se cum dispositione Concilij Tridentini, ibi, *Vbi Parochus viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, &c.* Interrogatio igitur ipsorum contrahentium requiritur. Verum si hoc non fieret, sed

Tom. II.

pötius parentes interrogarentur à Parocho coram testibus præsentibus & intelligentibus ac tacentibus ipsorum filiis, contraherent matrimonium nomine ipsorum filiorum; quia præsentia, & taciturnitas filiorum quorum nomine eorum parentes contrahunt matrimonium, sufficiens externum signum est consensus interni, iuris præsumptione, & dispositione in cap. unico, de despons. impub. in 6. quod Concilium Tridentinum non corrigi, nec de hoc casu loquutum est, sed frequentiori, regulari; scilicet quando ipsinet coniugendi matrimonialiter per se contrahant; nulla facta mentione de parentibus. Noster igitur casus, tamquam omissus, remanet sub dispositione iuris communis, argumento l. commodissimo, cum simili ff. de liber. & posthumis. Ita Gutierrez.

RESOL. LIV.

An saltem peccet venialiter, qui loqui valens contraheret matrimonium per signa, & nutus? Ex part. 3. tr. 4. Res. 247. alias 248.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam docet Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 3. disp. 31. num. 10. ubi ait. Fateor culpam esse venialem non exprimeret verbis, sed solis signis consensum in matrimonio contrahendo, nisi iusta causa excusaret.

2. Sed contra illum nullam culpam venialem in tali casu agnoscit Basilus Pontius de matrim. lib. 2. cap. 7. num. 14. ubi sic asserit. Ego non video aliquod præceptum Ecclesiasticum de verbis adhibendis, & Pontifex in cap. tua fraternitati, & cap. licet, de despons. duor. non intendit excludere alia signa sensibilia expressiva consensus, & ipse Sanchez admittit nullum in dictis capitibus contineri præceptum. Quod si nullum agnoscit præceptum in dictis cap. quomodo potuit consequenter asserere, esse peccatum veniale in omissione verborum, cum peccatum tam mortale, quam veniale, non possint esse, nisi ubi lex, & præceptum est? Nec verò ex Trident. sess. 24. c. 1. de reform. matr. colligi potest necessitas verborum, cum dicitur, *vbi Parochus viro, & muliere interrogatis, & eorum consensu intellecto, &c.* Neque enim dicit Concilium, ut interrogatio fiat per verba, cum surdi, & muti Parochi verba percipere non possint, & quando Parochus interrogat eos, qui loqui possunt, & audire, non definit Concilium, neque præcipit, ut responso etiam verbis fiat, sed solum ut Parochus intelligit contrahentium consensum, potest autem ex signis æquivalentibus intelligi. Ita Pontius contra Sanchez.

3. Sed in illius favorem stant novissime Coninch de Sacram. disp. 24. dub. 9. num. 66. & Fillucius tom. 1. tract. 10. p. 1. c. 3. num. 82. qui asserunt tales contrahentes peccare venialiter: non sunt tamen audiendi Petrus de Ledefma in summa, de matrim. quest. 45. art. 2. concl. 2. Rodriguez in summa, tom. 1. cap. 2. 16. num. 5. qui putant supradictos contrahentes peccare mortaliter, quod etiam docet novissime Sylvius in 3. p. quest. 4. art. 2.

RESOL. LV.

An contrahere matrimonium ante legitimam ætatem sit peccatum mortale? Ex part. 3. tractat. 4. Res. 275. alias 276.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam docet Villalobos in summa, tom. 1. tract. 14. difficult. 22. num. 8. ubi sic asserit. [El contraher matrimonio de presente

H h 2 su